פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH زو هدريخ

גיליון 18, 30 באפריל 2020

לא לקיצוץ בשכר

קריאת המפלגה הקומוניסטית הישראלית ל-1 במאי 2020

על רקע מגיפת הקורונה ו-15 אלף החולים המאומתים, פועלת ממשלת נתניהו-גנץ-פרץ בשיטתיות לריכוז נטל המשבר הכלכלי-חברתי והבריאותי על כתפי העובדים, העצמאים והמובטלים.

מיליון המובטלים, לרבות מאות האלפים אשר הוצאו לחופשה כפויה ללא תשלום (חל"ת), אינם מסוגלים לפרנס את עצמם ואת משפחותיהם ולעמוד בתשלומי המשכנתא ובתשלומי חובה הנוספים.

מהמורות ומהגננות, אשר המשיכו לעבוד עם תלמידיהן באמצעות למידה מרחוק, תובעת הממשלה לעבוד גם בחופשת הקיץ ללא תוספת שכר. ארגוני המורים הדפו את המתקפה והודיעו בצדק: "לא נעבוד חינם".

לאחר שהתנגדות העובדים בלמה את מזימת הממשלה לחוקק "חוק בוררות חובה" בשירות הציבורי, שנועד למנוע בו מאבק מעמדי, לרבות שביתות, חותרת הממשלה כעת לקצץ 20 אחוזים משכר עובדיו ומפנסיות הגמלאים.

המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) קוראת ב-1 במאי למערכה רחבה ומלוכדת של העובדים נגד כל ניסיון לקצץ בשכרם למען סיוע הולם למובטלים לשוב ולעבוד, ותובעת לפתוח בהדרגה את מוסדות הלימוד, וראשית את גני הילדים והכיתות הנמוכות בבתי הספר היסודיים.

"תוכנית המאה", אותה מקדמים נשיא ארה"ב טראמפ וממשלת נתניהו-גנץ, אינה אלא שם אחר למדיניות הסיפוחים, המשך המצור והנצחת הכיבוש. זו אינה תוכנית שלום אלא מזימה לחסום את הדרך בפני שלום ישראלי-פלסטיני צודק שמשמעותו – סיום הכיבוש, פינוי כל ההתנחלויות וכינון מדינה פלסטינית, שבירתה ירושלים המזרחית, בצד ישראל. מק"י סולידרית עם המאבק של העם הפלסטיני בשטחים הכבושים לכינון מדינתו העצמאית ועם המאבקים נגד התוקפנות של האימפריאליזם וסוכניו בסוריה, בתימן ובארצות נוספות.

המשך בעמוד 12...

דברים בשם אומרם

זה אולי לא נס, אך מילטון פרידמן קם לתחייה

"משרד האוצר קיצץ 30% מתוכנית הדגל של משרד הרווחה לסיוע למשפחות עניות, חרף הזינוק באבטלה בשל התפשטות הקורונה. באוצר טוענים כי יש קושי להפעיל מרחוק את התוכנית "נושמים לרווחה" הכוללת בין השאר ליווי של עובדים סוציאליים - אולם לבסוף פעילות העובדים לא קוצצה ובמקום זאת צומצם סל הסיוע הכספי. התוכנית, שהחלה לפעול בשנת 2015, מתוקצבת במאה מיליון שקלים בשנה ומעניקה לאלפי המשפחות הנזקקות ביותר סיוע של 7,000 שקל בשנה וליווי צמוד של עובד סוציאלי. כחמישית מהמשפחות בישראל חיות בעוני".

(לי ירון, "הארץ", 16.4)

לכובע שלי שלוש פינות; לרה"מ שלושה מעונות

"בהסכם הקואליציוני סוכם על שני מעונות ראש הממשלה, אבל בלי אדם אחד שראוי לגור בהן".

(ח"כ איימן עודה בטוויטר, 22.4)

מכתבים למערכת

סיוע לתיאטרון העצמאי

תיאטרון אלפא, כמרבית התיאטרונים בעולם, סגור. אין לדעת מתי ישוב לפעילותו האמנותית. ועל אף שההצגות אינן מתקיימות, ביקשנו לדרוש בשלומכם, ולציין את יום הולדתו ופטירתו של גאון המחזאים. גם ויליאם שקספיר ובני דורו ידעו מגיפות וסגירת תיאטרונים. אבל כעוף החול עלו מן התהום, בתום מצב החירום, והיצירה האמנותית נמשכה.

אנו מאחלים לכולכם הרבה בריאות ומקווים לראותכם לאחר שוך הסערה הנוכחית. נשמח אם תשובו אלינו, לבלות ערב בתיאטרון הקטן שלנו. האתגר העומד בפני תיאטרון עצמאי, המביא לקהל הפקות איכות במחיר שווה לכל נפש, ומשתף בהן יוצרים ומבצעים מכל קצווי החברה באורח שוויוני, איננו קל. מצב החירום הנוכחי הוסיף שבר על שבר.

אבל אנחנו נצליח להתמודד ולשרוד עד יעבור זעם - בעזרתכם. תוכלו לתרום ולסייע בהמשך פעילותו היצירתית של התיאטרון. אנא סייעו לנו, בתרומה קטנה או גדולה, ככל יכולתכם, להוסיף ולהביא לכם חוויות מרגשות ומשעשעות.

פרופ' אבי עוז, תל-אביב

לתרומות: https://secure.cardcom.solutions/e/xUO7/

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

הם מ-פ-ח-ד-י-ם

"צוות של המטה לביטחון לאומי, העוסק בהתמודדות עם מגפת הקורונה, דן לפני כשבועיים באפשרות של התפתחות מרי אזרחי בעקבות החמרה של מצבם הכלכלי, הנפשי והבריאותי של אזרחי ישראל. המשתתפים העלו בדיון גורמים אפשריים להתגבשות מרי נגד רשויות החוק ואת דרכי ההתמודדות האפשריות איתו. בדיון השתתפו נציגים מהמטה לביטחון לאומי, מצה"ל ומצוות המומחים שמינה המל"ל. הצוות כולל כ-30 נציגים מהאקדמיה, ממערכת הביטחון, ממשטרת ישראל וממשרדי הממשלה.

מחברי המסמך מציינים שורה של גורמים למרי אזרחי: תחושת אובדן שליטה על ידי גורמי הממשל; אובדן אמון במערכת הפוליטית ואובדן אמון בנתונים ובהנחיות הניתנים על ידי הרשויות. הם מעניקים משקל גם למצוקה כלכלית כגורם מרכזי, ובפרט לאובדן היכולת לשלם שכר דירה, משכנתאות, חשבונות או קניית מזון, וכן לחשש – אמיתי או מדומה – ממחסור במזון .

מחברי המסמך הציעו שצה"ל יפעל במישור התודעתי כדי להוריד את תחושת התסיסה בקרב הציבור. הומלץ שמשרדי הממשלה יקימו צוות שאחראי על התודעה ומדידת 'מצב הציבור': הגברת תודעת ה'סירה אחת', 'טיפול שווה', 'גורל אחד' ו'אחריות משותפת'".

(יניב קובוביץ, "הארץ", 22.4)

איך כתב מרקס? צבא המילואים של הקפיטליזם

"על רקע משבר הקורונה והמצוקות הכלכליות במשק יציגו אלופי צה"ל תמונת מצב על חיילי המילואים וידגישו את היקף החיילים המובטלים, מי סובל ממצוקה כלכלית ומי זקוק לעזרה ממוקדת. לדברי גורמי צבא כבר עכשיו יש יוזמות מקומיות של קריאה לחיילי מילואים לעבודות מקצועיות, ולרמטכ"ל כוונה גדולה עוד יותר - לגייס מילואימניקים ומילואימניקיות בתנאי קבע למשך תקופה של שנה עד שנתיים לתחומים שונים בצבא".

(אתר "וואלה", 17.4)

בנתב"ג מוכרים חמץ כדת וכדין

"בשנה שעברה ערכו שני אנשי תקשורת חרדיים מחאה נגד הדיוטי פרי – בגין הכשלת הציבור באי מכירת החמץ במקום. השנה, הגיעו השניים למקום והפתיעו בהצהרה – כי המקום מכר את החמץ כדת וכדין".

(אתר "כיכר השבת", 20.4)

מפגינים לא מתים, רק מתחלפים

"קבוצת מפגינים הותירה שקי גופות מחוץ לבניין טראמפ אינטרנשיונל שבעיר ניו יורק לאות מחאה על מספר המתים במהלך מגיפת הקורונה. מספר שקי גופות מזויפות הונחו במלון השוכן בסמוך לסנטרל פארק, כשלצד השקים הציבו שלט בו נכתב: 'טראמפ = מוות'".

("מורנינג סטאר", 21.4)

ארה"ב: עם מזי רעב

"יותר ויותר משפחות אמריקניות פונות לארגוני סיוע בבקשה למזון, בשל המכה הכלכלית שספגו מיליונים בשל התפרצות מגיפת הקורונה. כ-22 מיליון בני אדם מצאו את עצמם בלי עבודה בין לילה, והארגונים חוששים שלא יצליחו לעמוד בביקוש. ביום שלישי האחרון כאלף מכוניות השתרכו בתור מרכז חלוקת מזון שהוקם בפנסילבניה על ידי הארגון הקהילתי "בנק המזון של פיטסבורג רבתי". הדרישה לחלוקת מזון גברה ב-40% בחודש שעבר. התופעה קורית בכל רחבי ארצות הברית, מניו אורלינס ועד דטרויט, כשאלו שאיבדו בפתאומיות את משכורתם נוהרים לחלוקת מזון".

(אתר "וואלה", 19.4)

אחד במאי של הכרעות

ציון ה-1 במאי 2020 מוצא את העובדים בישראל בכי רע. אחד מכל ארבעה שכירים מחוסר עבודה (מובטל או בחל"ת – חופשה ללא תשלום) ובערי הפריפריה, בייחוד באילת, בנצרת ובאום אל-פחם, גדול שיעור המובטלים בהרבה מהממוצע הארצי.

"מגפת הקורונה אשמה", לפחות כך רוצים שנאמין. אבל הקורונה אינה אשמה במתקפה נגד העובדים בה פתח השלטון, אשר בחסות המשבר חותר לפגוע בזכויותיהם, בתנאי השכר והעבודה ואף ליצור שכבה הולכת וגדלה של עובדים ללא תעסוקה או בתעסוקה חלקית – במטרה לשקם את רווחיהם של בעלי ההון.

זו אחת המטרות של "פטנט החל"ת", צעד מכוון של ממשלת המעבר הימנית, בתמיכת ההסתדרות, שנועד להעמיס על כלל הציבור את הוצאות השכר של מאות אלפי עובדים שהמעסיקים "הפרישו" מעסקיהם בעת משבר. הקורונה תחלוף, אך מגפת הקפיטליזם הניאו-ליברלי תישאר עמנו עוד זמן רב.

ראש ממשלת המעבר הימנית, בנימין נתניהו, גרם לתבהלה ציבורית ("100 אלף מתים!") כדי לבצר את מעמדו וכן לצרף שותפים חדשים לממשלתו הגזענית והסיפוחיסטית (ובהם שני ראשי הסתדרות לשעבר: עמיד פרץ ואבי ניסנקורן). כעת נתבעים העובדים "להיכנס מתחת לאלונקה" ושוב לתת את חלקם להצלת המשק. זאת, בשנה בה אמורים להיפתח המשאים והמתנים בנושא חידוש ההסכמים הקיבוציים במגזר הציבורי – כולל ההסכם של הסתדרות המורים.

פיטורי עובדות הרות בחסות חוקי החירום

ישנם המיישמים זאת בצורה בוטה: אנשי ימינה קוראים לקצץ בשכר העובדים ובפנסיות של הגמלאים; וישנם המנסים לסכסך בין עובדים לבין עצמם או בין מורים להורים (רובם ככולם – עובדים). אך צעדים כבר ננקטים בפועל. שערוריית הפגיעה בעובדות הרות היא אחד מהם. לפי מידע שנמסר (27.4) בישיבת ועדת העבודה והרווחה של הכנסת בראשות ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת), אושרו 96% מבקשות המעסיקים להוציא עובדות בהיריון לחל"ת בעקבות הפעלת צווי החירום מאז תחילת משבר הקורונה. עוד עולה מהישיבה, כי מאז תחילת המשבר נתקבלו במשרד העבודה והרווחה 7,820 בקשות של מעסיקים בעניינן של נשים בהיריון, חופשת לידה וטיפולי פוריות: 7,400 מהבקשות היו להוצאה לחל"ת, 290 - לצמצום היקף משרה או לקיצוץ בשכר ו-130 - לפיטורים.

שערורייה נוספת קשורה בשכר הרופאים והאחיות. ח"כ תומא-סלימאן, פנתה (28.4) לראש הממשלה בדרישה להתערב כדי להבטיח כי הצוותים הרפואיים החייבים בבידוד יקבלו תשלום מלא על ימי הבידוד. במכתבה ציינה: "התעקשות האוצר על קיצוץ בפועל בפיצויים של הצוותים הרפואיים אינה מקובלת. זו ממשיכה מגמה ברורה של האוצר לא לפצות באופן הולם את האזרחים הנפגעים מהמגפה. סירוב זה לתמוך בצוותים הרפואיים מעורר שאט נפש גדול אפילו יותר נוכח העובדה שהם עמוד התווך של ההתמודדות של כלל החברה עם המגפה". עובדות הרות, רופאים, אחיות ו... מורות.

חרף העובדה שהסתדרות המורים חתמה על הסכם עם האוצר עוד בתחילת המשבר, דורשת הממשלה עתה שעובדי ההוראה יעבדו יותר – תמורת שכר מופחת.

הדרישה הלגיטימית של הסתדרות המורים ("הסכמים יש לכבד") נתקבלה בלינץ' תקשורתי שעיקרו - "אתם מונעים מההורים לשוב לעבודה". לצערנו, גם יו"ר ההסתדרות, ארנון בר-דוד, הצטרף למקהלה הלא-עליזה וצידד בעמדת האוצר והמעסיקים. עמדתו בעצם אינה אמורה להפתיע – הרי במהלך המשבר כולו הזדנב בר-דוד מאחורי המעסיקים הגדולים (ר' כתבה בעמוד 6) ולא צידד באף לא אחת מהמחאות הרמות של העובדים העצמאיים, המובטלים והמעסיקים הקטנים.

חברה של מנצלים ומנוצלים

בר-דוד, פרט לדרישה לחדש את פעילות הרכבת ("על מנת לאפשר את התאוששות המשק"), לא קידם כל מאבק, מערכה ציבורית או מחאה. יתר-על-כן, הוא הוציא את אנשי ההסתדרות ברובם לחופשה – וזאת בעת שהעובדים והמובטלים היו הכי זקוקים להם. ערב יום העצמאות (28.4) פרסמה ההסתדרות על פני עמוד שלם בעיתונים הגדולים בשפה העברית מודעה ובה רק משפט אחד: "נכנסנו למשבר יחד ונצא ממנו יחד". שש מילים בלבד ושני שקרים: לא נכנסו למשבר "יחד" - בישראל ישנם רוב גדול של מנוצלים ומיעוט קטן של מנצלים, שייצאו מהמשבר נצלנים אף יותר.

זו הייתה חובתו של בר-דוד לקרוא לאיגודים המקצועיים ולוועדי העובדים להצטרף למחאות החברתיות הנערכות כמעט מדי יום ברחבי הארץ. ב-27 באפריל, למשל, התקיימו 11 הפגנות של עובדים, עצמאים ומעסיקים קטנים. ואסור לשכוח את הדרישה הבוקעת מלמטה: 100 אחוז פיצוי על אובדן ההכנסה של עובדים ושל מובטלים.

עבור העובדים וארגוניהם, זו העת להכרעות. במקום להמשיך בדרך הכניעה שמכתיב יו"ר ההסתדרות, חיוני לקחת את גורלנו בידינו (וברגלינו – הרי מדובר במחאה) ולהצטרף לאלפים שכבר מוחים ברחובות הערים. דבר אחד ברור: אסור להשלים עם הפלת נטל משבר הקורונה על כתפי השכירים, הגמלאים והעובדים העצמאיים. רק עצמאות מעמדית מהמעסיקים ומהממשלה תבטיח זאת.

אפרים דוידי

בג"ץ הכשיל המעקב הדיגיטלי מטעם שב"כ

מפלה משפטית נוספת נחלה ממשלת המעבר הימנית: בג"ץ קבע (26.4) כי יש לעגן את פעילות שב"כ במסגרת הטיפול במשבר הקורונה בחקיקה בכנסת. ההחלטה נתקבלה במסגרת העתירות נגד התקנות לשעת חירום המסמיכות את שירות הביטחון הכללי ואת המשטרה לעקוב אחר אזרחים כחלק מהמאבק בהתפשטות נגיף הקורונה.

העותרים: הרשימה המשותפת ומרכז עדאלה; האגודה לזכויות האזרח, ארגון העיתונאים ועו"ד שחר בן מאיר, טענו כי מעקבי שב"כ והמשטרה פוגעים בזכות לכבוד מתוקף חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. בג"ץ קבע כי יהיה על המדינה להשלים את תהליך החקיקה בתוך שבועות אחדים. נשיאת העליון קבעה בהחלטה, כי ככל שמעורבותו של שב"כ בטיפול במשבר תתארך מעבר ל-30 באפריל, יום חמישי הקרוב, "יש צורך לעגן את סמכותו לעשות כן במסגרת חקיקה ראשית מתאימה. זאת בהינתן העובדה כי האמצעי שנבחר בידי המדינה במסגרת החלטת ההסמכה הוא אמצעי הפוגע פגיעה קשה בזכות החוקתית לפרטיות, ואין להקל בו ראש".

בהקשר הזה, צוין בהחלטה כי "הבחירה לעשות שימוש בארגון הביטחון המסכל של המדינה לצורך מעקב אחר מי שאינם מבקשים לפגוע בה, מבלי שניתנה הסכמה לכך מצד מושאי המעקב, מעוררת קושי רב ביותר ויש לחתור למציאת חלופה הולמת אחרת".

במהלך הדיון, הסבירו העותרים את התנגדותם לשימוש באמצעים הטכנולוגיים של שב"כ למעקב אחר אזרחים. עו"ד דן יקיר מהאגודה לזכויות האזרח אמר: "אנחנו סבורים שהעתירות עוסקות בשאלה אם להיות או לחדול מלהיות מדינה דמוקרטית. המעקב הוא חלק מהמהלכים שהשילוב הקטלני של המשבר הפוליטי והבריאותי הביאו עלינו".

בעדאלה, המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי, שעתר בשמו ובשם הרשימה המשותפת, הביעו סיפוק מההחלטה: "אנחנו אמנם מסופקים שבית המשפט העליון קיבל את הטענה שהיינו הראשונים להשמיעה, לפיה אין לממשלה אפשרות, במסגרת החוק, להשתמש בשב"כ לצורך מעקב אחר אזרחים. בית המשפט הכריע כי על הממשלה ושב"כ להיות כפופים לחוק. עם זאת, אנו מודאגים מהאורכה שניתנה לממשלה לפעול ללא בקרה עם סמכויות נרחבות. ההחלטה מאפשרת המשך של מצב לא חוקי זה, פוגעת בצורה קיצונית בחירויות של כלל התושבים, ומנוגדת לבסיס החוקתי שמעגן את זכויות האזרח", נמסר.

האגודה לזכויות האזרח קראה לממשלה "למצוא חלופות לסמכות השב"כ ולא להיות המדינה הדמוקרטית היחידה שמפעילה את שירות הביטחון החשאי שלה לצורך מעקב אחר אזרחיה גם במסגרת המאבק בקורונה. מדובר בפסק דין שחשיבותו רבה וחורגת מהמשבר הנוכחי, שכן בית המשפט קבע כי חוק השב"כ לא מאפשר לממשלה להפעיל את שב"כ למטרות שאינן ביטחוניות, אלא כאשר קיימת סכנה חמורה ומידית לאזרחי המדינה ולתושביה".

200 אלף צפו בטקס הזיכרון הישראלי-פלסטיני המשותף

כ-200 אלף בני אדם צפו השבוע (27.4) בטקס יום הזיכרון הישראלי–פלסטיני, ששודר מתל אביב ומרמאללה. הצופים היו תושבי ישראל, פלסטין, ומדינות רבות נוספות ברחבי העולם. הטקס התקיים זו השנה ה-15, ביוזמת תנועת לוחמים לשלום ופורום המשפחות השכולות, והפעם הוא נערך באמצעות הרשתות החברתיות בגלל המגבלות שמטילה מגיפת הקורונה.

בתחילתו של הטקס הוקרן נאום מצולם ששלח במיוחד שליח האו"ם למזרח התיכון, ניקולאי מלדנוב. "במיוחד בתקופה שבה כולנו נאבקים באיום העולמי של נגיף הקורונה, ראינו פעולה, ראינו מאבק מול האיום, אך מה שאנו באמת צריכים הוא לראות פלסטינים וישראלים מתאחדים. לא רק כדי להילחם בנגיף, אלא למען השלום", אמר מלדנוב.

המפלגות חייבות לכנסת 197 מיליון; רק חד"ש-מק"י ותע"ל לא בחובות

השבוע פרסם "גלובס" (26.4) את חובותיהן של המפלגות לכנסת בגין הלוואת שנטלו בשלוש מערכות הבחירות בשנה האחרונה. בסך הכל חייבות המפלגות לכנסת 197 מיליון שקל. יצוין שרק חד"ש-מק"י ותע"ל (בראשות ח"כ אחמד טיבי), אינן חייבות כספים לבית המחוקקים.

בבחירות לכנסת ה-21, באפריל 2019, שימשה הכנסת בפעם הראשונה גורם מלווה. חוק מימון המפלגות שונה לפני היציאה לבחירות לכנסת ה-21, לאחר שהמפלגות התקשו במשך שנים לקבל הלוואות מבנקים מסחריים. כאשר שונה החוק, לא צפו במערכת הפוליטית שיתקיימו שלוש מערכות בחירות רצופות, וכתוצאה מכך יוענקו הלוואות מדי כמה חודשים מבלי שתהיה שהות להחזירן. לפי חוק מימון מפלגות, על מפלגות הלוות כספים מהכנסת לפרוע את ההלוואות באמצעות כספי המימון השוטף.

הליכוד מובילה את טבלת החובות עם חוב בגובה 76 מיליון שקל, ועוד חוב בסך 4 מיליון שקל של סיעת כולנו שהתאחדה עם הליכוד. אחרי הליכוד נמצאים מרכיבי כחול לבן, כאשר יש עתיד חייבת 18 מיליון שקל, חוסן לישראל - 17 מיליון, ותל"ם - 5 מיליון. יהדות התורה חייבת 15 מיליון; ימינה - כ-14 מיליון; ש"ס - כ-10 מיליון; מרצ - כ-8 מיליון; ישראל ביתנו - 6 מיליון; העבודה - 4 מיליון; גשר - כ-2 מיליון. מפלגת העצמאות והמפלגה הירוקה, בראשות אהוד ברק וסתיו שפיר, שלא עברו את אחוז החסימה, נותרו חייבות 4 מיליון שקל. מבין מרכיבי הרשימה המשותפת, בל"ד חייבת 1.6 מיליון שקל ואילו רע"ם חייבת כמיליון. חד"ש ותע"ל לא נטלו הלוואות מהכנסת ואינן בעלות חוב.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

בחסות הקורונה, מתערב הצבא בתחומים אזרחיים ופוליטיים

מכונת תעמולה פשיסטית

במאמר קודם ("זו הדרך", 22.4) התרעתי מפני עירוב הצבא בניהול משבר הקורונה. בחודשים האחרונים מורגש בישראל, בעקבות המשבר הפוליטי, הבריאותי והכלכלי-חברתי, זעם גובר כלפי השלטון ואי-ציות להנחיותיו. חרף הסגר, עוד לפני הפסח החלו עסקים לפעול. יותר ויותר אנשים, רובם צעירים, מפרים את ההוראות להישאר בבית. המשטרה מתקשה לכפות את משטר החירום. במסגרת המטה לביטחון לאומי (מל"ל), הוקם לקראת אמצע אפריל פורום להתמודדות עם האפשרות של "חוסר סדר בהיקף גדול" או "מרי אזרחי" (כפי שדווח ב"דה מרקר" וב"הארץ").

בצוות המל"ל נדונו גורמים העלולים לגרום להתפרצות המרי. בין היתר הוזכרו: "תחושת אובדן שליטה על ידי גורמי הממשל; אובדן אמון במערכת הפוליטית ואובדן אמון בנתונים ובהנחיות הניתנים על ידי הרשויות". משקל מרכזי ניתן למצוקה הכלכלית, ו"בפרט לאובדן היכולת לשלם שכר דירה, משכנתאות, חשבונות או קניית מזון, וכן לחשש, אמיתי או מדומה, ממחסור במזון". גורמים נוספים למרי שהוזכרו במסמך שפרסם המל"ל היו: "תחושה בקרב אוכלוסיות מסוימות כי הן נזנחו על ידי הרשויות – דיירי הדיור המוגן, למשל; ירידה בביטחון האישי ולקיחת החוק לידיים על ידי קבוצות או יחידים".

המעניין לגבי צוות המל"ל, המונה 23 איש ושמונה עוזרי מחקר, הוא מי נכלל בו ומי לא נכלל. חברי הצוות: נציגי המל"ל, צה"ל (שני קצינים בדרגת סגן-אלוף), פיקוד העורף, רפא"ל, משרדי ממשלה, המשטרה וקבוצת אקדמאים: שישה פרופסורים ודוקטורים ממכון וויצמן, שניים מאוניברסיטת תל-אביב, אחד מהאוניברסיטה העברית ואחד מאוניברסיטת חיפה. בראש הצוות הוצב פרופסור אלי וקסמן, אסטרו-פיסיקאי ממכון וויצמן. למעט פסיכולוג אחד מאוניברסיטת חיפה, כל אנשי האקדמיה היו ממדעי הטבע ומדעי המחשב. אין בצוות אנשי מדעי החברה או מומחים בתחומי הטיפול, הרווחה, החינוך והבריאות. לעומת זאת השתתפו בו מנכ"ל לשעבר של משרד האוצר, מי שהיה מנכ"ל קריית המחקר הגרעיני (קמ"ג), כמה אנשי המינהל למחקר ופיתוח אמצעי לחימה ותשתית טכנולוגית (מפא"ת), איש הרשות לפתוח אמצעי לחימה (רפא"ל) וקצין נוסף, מומחה לחקר ביצועים, מהמודיעין הטכנולוגי (זימ"ט). כל החוקרים הם גברים, ומבין עוזרי המחקר רק שתיים הן נשים. וכצפוי, לא נכלל בצוות מומחה ערבי. שדולת הנשים, מרכז מוסאווא, עדאלה וח"כ תמנו-שטה מחו על הרכב מדיר זה.

פרופ' וקסמן, שעמד בראש הפורום, מינה את בנו לעוזר מחקר לצוות. הבן משרת כקצין באחת היחידות המסווגות באמ"ן שתפקידה, בדרך כלל, לאסוף מידע מודיעיני על האויב באמצעים טכנולוגיים מתקדמים. הבן פנה למפקדיו וביקש את הסכמתם שחיילים נוספים מיחידתו יסייעו לצוות. כך הצטרפו לצוות "עוזרי מחקר" נוספים מהיחידה, שאספו מידע רלוונטי מהארץ ומהעולם לצורך הכנת בסיס נתונים לדיוני הצוות. בדו"ח הצוות לא מוזכרת השתתפות אמ"ן.

במסמך מודים מחבריו כי "עם התארכות שלב השהייה בבידוד חברתי, נדרשת הפניית תשומת לב והקצאת משאבים כדי לטפל בגורמי המצוקה עבור הציבור". אבל על מי מגינים כאן ומי האויב?

לא רק חלוקת מזון (צילום: דובר צה"ל)

כדי להתמודד עם אפשרות של מרי, הציעו "מומחי" המל"ל גיוס של אלפי צעירים מכל שכבות האוכלוסייה לבתי חולים, למשימות של "ביטחון קהילתי" וסיורי לילה, לביקורי מבוגרים, ולסיוע באספקת מזון, בעבודות תשתית ובשמירה על שמורות טבע. כמו כן הציעו להקים בערים צוותי חרום קהילתיים (צח"ק) כמו שהוקמו ב'עוטף עזה' על בסיס כל בנין ורחוב (כל אלה יסתובבו בין הרגלים בסגר). בנוסף, הומלץ כי קציני התנהגות אוכלוסייה של פיקוד העורף, המוצבים ברשויות המקומיות, יפעלו לחיזוק הרשויות החלשות כדי לצמצם פערים. הם הציעו לעשות שימוש בעמותות ובארגוני סיוע כזרוע המייעצת והמבצעת בכל הקשור באוכלוסיות "החשדניות" יותר כלפי הרשויות.

צוות המל"ל הציע שצה"ל יפעל גם "במישור התודעתי" כדי להוריד את תחושת התסיסה בקרב הציבור. הומלץ שמשרדי הממשלה יקימו צוות שאחראי על התודעה ומדידת "מצב הציבור": חיזוק התודעה של "סירה אחת", "טיפול שווה", "גורל אחד" ו"אחריות משותפת" בקרב כל הציבורים בחברה הישראלית. מה כל הצעדים האלה אם לא מכונת תעמולה של מדינה פשיסטית?

במרכז דדו, מכון צבאי לחשיבה מערכתית בינתחומית, שבראשו עמד אחד מחברי צוות המל"ל, סיכמו לאחרונה לקחים מהתמודדות צבאות זרים עם משבר הקורונה. כך נאמר בסיכום: "חלוקת הסמכות והאחריות הלאומית משתנה באופן המטיל בפועל משימות רבות יותר על לובשי המדים. צבאות ממלאים תפקיד הולך וגדל בהתמודדות המדינתית במשבר לצד הגופים האזרחיים, הנסמכים יותר ויותר על סיוע מצד הצבא נוכח מגבלותיהם (משאבים, ניסיון בניהול משברים)".

עם "טשטוש החלוקה הקיימת בשגרה בין תחומים אזרחיים לצבאיים – המעורבות הצבאית הינה בכלל תחומי ההתמודדות המדינתית עם המשבר: טיפול רפואי, ניטור מודיעיני לצרכים אפידמיולוגיים, אכיפת חוק וסדר (לרבות סגר ו'ריחוק חברתי'), סיוע לאוכלוסיות מיוחדות, ייצור ושינוע של ציוד, טיהור מרחבים, רכש והשבת אזרחים מחו"ל ועוד...". בדיוק מזה אנחנו חוששים. כאשר ביבי וגנץ בראש ואנחנו נקלענו למשבר פוליטי וכלכלי, הקורונה היא התירוץ האולטימטיבי להפיכה משטרית.

אבישי ארליך

התוכנית הכלכלית של כוח לעובדים

לקראת ה-1 במאי ובעקבות המשבר הכלכלי והחברתי המחריף, פרסם ארגון כוח לעובדים תוכנית כלכלית-חברתית תחת הכותרת: "מה צריך לעשות". בדברי ההקדמה לתוכנית נכתב: "הממשלה צריכה לקחת אחריות על תוצאות ההשבתה היזומה של חלק גדול מאוד מהמשק, גם אם ההשבתה הייתה בלתי נמנעת. זריקתם של מיליוני אנשים ללא פתרון כלכלי הולם, תוך התנערות הממשלה מאחריותה, אינה גזרת גורל. ההחלטה להשאיר את רוב הנטל הכלכלי של המשבר על כתפי הציבור הרחב, כדי לא להידרש לפגיעה בהונם של העשירים בחברה הישראלית, היא בחירה פוליטית".

בתוכנית ארבע נקודות מרכזיות: שכר העובדים וסיוע למובטלים; העלאת שכר המינימום ומיגור צורות העסקה פוגעניות; זכות ההתארגנות של העובדים; ושאלות רווחה, בריאות ודיור.

בין היתר דורש ארגון העובדים השלמת שכר לעובדים: "הצעד הנחוץ, שלא נעשה, הוא שעובדים שמעסיקם נאלץ לצמצם את היקף העסקתם באופן חלקי או מלא, ימשיכו לקבל את מלוא שכרם (עד לתקרה בגובה פעמיים השכר הממוצע במשק - 22 אלף שקל לחודש) וכן את מלוא ההפרשות לפנסיה ולביטוח לאומי, ולקרן השתלמות אם הייתה לפני המשבר. המדינה תשלם למעסיק את הפער בין השכר שהיה משולם בכל מקרה עבור עבודה שנעשתה (אם נעשתה) לבין מלוא השכר ששילם המעסיק בפועל".

עוד דורש כוח לעובדים סיוע למובטלים – כולל תשלום דמי אבטלה בגובה מלוא השכר או השכר הממוצע במשק ("100% פיצוי ולא פחות"). כמו כן, קוראת התוכנית להרחיב את זכות העצמאים לקבלת דמי אבטלה – בדומה למה שמקובל כיום לגבי השכירים. על מנת לשאת בהוצאות הכרוכות בהרחבת רשת הביטחון של העובדים, המובטלים והעצמאים, מציע הארגון הטלת מס חד פעמי בהיקף של 5% מההון על מי שהונו העצמי גדול מ-50 מיליון שקל, ולהשיג את "היתרה על-ידי הגדלת חוב המדינה לבנק ישראל - הדפסת כסף ע"י בנק ישראל כנגד אג"ח ממשלתי".

לכשיסתיים המשבר, דורש "כוח לעובדים", חיוני לקדם "סדר כלכלי–חברתי חדש". על פי הארגון, מדובר ב"סדר סולידרי שבו החברה והכלכלה פועלות למעננו ולא למען העשירים ורווחיהם. להפוך לחברה שהיא מופת של צדק חברתי, לא חברה של מנצלים מעטים ומנוצלים רבים כפי שישראל היא כיום. המדינה צריכה להבטיח לכולנו רשת ביטחון ממשית המתבטאת בשירותים ציבוריים מקיפים וחינמיים החוסכים הוצאות, בקצבאות שבאמת מגינות עלינו בעת מחלה, אבטלה, אובדן כושר עבודה ולעת זקנה. המימון צריך להיות סולידרי ומבוסס בעיקר על בעלי ההכנסות הגבוהות. גם מי שיש לו הכנסות מהון, ולא רק העובדים, צריך לשאת בנטל מימון הוצאות הרווחה".

כמו כן מציע הארגון הרחבה ניכרת של הזכויות החברתיות בישראל כגון ביטוח סיעודי לכל, הגדלת מאגר הדיור הציבורי, חינוך חינם מגיל שנה ועד לקבלת התואר במוסדות להשכלה גבוהה, העלאה של ההוצאה הציבורית לבריאות ועוד. כוח לעובדים קורא להקים מגנון פנסיה ממלכתי, להלאים את כל הכבישים המופרטים ולהלאים את כל משאבי הטבע – גז, מים, מתקני התפלה, ים המלח ועוד.

התוכנית הכלכלית של כוח לעובדים, גם אם ראוי להתווכח עם כמה מסעיפיה, היא ניסיון חשוב בדרך להצגת אלטרנטיבה מעמדית לתוכניות בדבר "יציאה מן המשבר" של ממשלת הימין, המשרתות את ההון ואת בעליו. התוכנית בולטת גם על רקע רפיסות ההסתדרות, שאינה מציבה כל אופוזיציה לעמדותיה של הממשלה ומתמידה בהתייצבותה לצד המעסיקים, ובייחוד הגדולים שבהם. ההסתדרות אינה מקדמת מאבקים כפי שניתן היה לצפות נוכח השבר החברתי שנוצר. המחאות הקולניות של העובדים העצמאים ושל בעלי העסקים הקטנים והבינוניים הן דוגמא בולטת למה שניתן לעשות, וההסתדרות אינה עושה. אפילו במגזרי העובדים המיוצגים ישירות על ידיה, כגון בענף התעופה, אין ההסתדרות עושה דבר. ברשות שדות התעופה וכן בחברות התעופה הישראליות (אל על, ישראיר וארקיע) נרשמו פיטורים רבים והוצאתם לחל"ת של אלפים רבים של עובדים. אך ההסתדרות לא נקטה שום צעד כדי לאחד את מאבקיהם ולהציב חזית אחידה מול ממשלת הימין והמעסיקים.

נמרוד עובד

גם בעת משבר עדיף להתאגד

ארבעה מכל עשרה מהשכירים בישראל הוצאו לחופשה - רובם הגדול לחל"ת, בעקבות משבר הקורונה. כך עולה מסקר שנערך על ידי המכון הישראלי לדמוקרטיה. הסקר חושף את הפערים בביטחון התעסוקתי בין קבוצות העובדים השונות. בעוד רק 17% מהשכירים המאוגדים הוצאו לחופשה ללא תשלום (חל"ת), 36% מהעובדים שאינם מאוגדים הוצאו לחל"ת. כמו כן בולט הפער בין העובדים במגזר הציבורי לפרטי: רק 3% מהעובדים הלא מאוגדים הוצאו לחופשה בתשלום, לעומת 13.5% מהעובדים המאוגדים. במכון הישראלי לדמוקרטיה מציינים כי מדובר בעיקר בעובדים מהמגזר הציבורי שהוצאו לחופשה על חשבון ימי החופשה שלהם.

החשש המרכזי של העובדים בחל"ת הוא הוא שהחופשה ללא תשלום אליה הוצאו העובדים הוא רק תחנה בדרך לפיטורים במקרים רבים. ואכן מהסקר עולה כי 37% מהעובדים שהוצאו לחופשה חוששים שלא יוחזרו לעבודתם. גם כאן בולט הפער בין עובדים מאוגדים לאלו שאינם, בעוד 77% מהעובדים המאוגדים מאמינים שיחזרו לעבודה רק 60% מהעובדים שאינם מאוגדים בטוחים בכך. בנוסף, שיעור העובדים הבטוחים שיחזרו לעבודה הולך ועולה עם ההכנסה: רק 22% בקרב המקבלים שכר נמוך בטוחים שיוחזרו לעבוד, לעומת מעל 50% מקרב אלה המקבלים שכר הגבוה הרבה מהשכר הממוצע.

שכחו את האנשים בעלי המוגבלות

בעיצומו של משבר הקורונה, עומד להסתיים חוזה השכירות בדירה בה אני מתגורר בקריית מנחם בירושלים. קצבת הנכות שאני מקבל מדי חודש מסתכמת ב-3,217 שקל, בתוספת סיוע של משרד השיכון לשכר דירה בסך 770 שקל.

בקרוב אאלץ לפנות את הדירה, והשאלה הנשאלת היא: איך אגייס את הסכום הדרוש כדי לשלם להבא את שכר הדירה? הסיוע הזעום בשכר דירה נקבע לפני שנים רבות. אך מדוע נקבע בדיוק הסכום הזה, 770 שקל?

לאוצר או לפקיד הבכיר שהחליט פתרונות. כידוע, נרשמה בשנים האחרונות עלייה משמעותית מאוד במחירי שכר הדירה. אך הסכום שנקבע לפני שנים באופן שרירותי לחלוטין, וללא שום הסבר או היגיון, אינו מתעדכן. למרבה הצער נותרו ללא מענה המכתבים הרבים מאוד ששלחתי לכל גורם אפשרי: למשרד הבינוי והשיכון על שלוחותיו השונות, למשרדי ממשלה נוספים כמו משרד האוצר ומשרד ראש הממשלה, ואף לעיתונאים רבים. זאת, בניסיון לברר מדוע נקבע סכום נמוך זה שאינו מתעדכן, שאין לו כלל מנגנוני עדכון ושאין כל תוכנית לעדכנו בעתיד.

כתוצאה מאי-העדכון נפלטים נכים רבים לרחוב ומוצאים את עצמם בסכנת רעב, ואף בסכנת מוות מקור בחורף, ולחלופין - ממכת חום או התייבשות בקיץ. יש לציין כי ארגונים למיצוי זכויות כמו עמותת "ידיד" או הקליניקות לסיוע משפטי במוסדות להשכלה גבוהה, שגם עימם אני עומד בקשר, אינם יכולים לסייע. לדבריהם, הסיוע נקבע על פי חוק, והכתובת היחידה במקרים בהם יש צורך בשינויי חקיקה היא, כידוע, הכנסת. אך זה יותר משנה אין ממשלה וכנסת מתפקדות. אולם בעבר, כאשר הכנסת והממשלה תפקדו, פניותיי וגם פניות מצד ארגוני הנכים בעניין הסיוע הנמוך בשכר דירה, שנשלחו אל חברי הכנסת, הופנו באופן אוטומטי לארגונים למיצוי זכויות.

זאת, למרות שגם חברי הכנסת עצמם יודעים היטב שבמקרה הזה הארגונים למיצוי זכויות אינם יכולים להיות הכתובת, וכי יש צורך בשינוי חקיקה.

חמור מכך, ישנם מקרים רבים בהם אנשים עם מוגבלות מתקשים בניהול משא ומתן עם בעלי הדירות בגלל סיבות שקשורות במחלתם או בנכותם. במצבים אלה, נדרשים העובדים הסוציאליים לשמש כמתווכים – אך רבים מאוד מן העובדים הסוציאליים לא מסוגלים לקחת על עצמם תפקיד זה. זאת ועוד: הקיצוצים הנרחבים בשנים האחרונות בתקנים למשרות העובדים הסוציאליים, תנאי העבודה הקשים שלהם, השכר הנמוך, ההתייחסות הלא נאותה מצד משפחות של מטופלים, שבמקרים רבים רואות בהם (שלא בצדק!) את האחראים לטיפול הלקוי שמקבלים קרובי משפחתם, ומעל לכל עומס העבודה הבלתי אפשרי – סיבות אלה מאלצות אותם לעתים, בלית ברירה, להזניח גם מצבים דחופים או מסוכנים.

ישנם מצבים בהם אדם עובר לגור בקהילה לאחר תקופה ארוכה של שהייה בבתי חולים, נטול הרגלי חיים שנחשבים נורמטיביים כמו יציאה לעבודה, יכולת לנהל משק בית ועוד. לעתים קרובות מאוד דרישות המוצבות כתנאי לחתימה על חוזה שכירות, כמו חתימה על שיק ערבון, אינן בנות השגה עבור אנשים בשלב זה של חייהם. מסגרות הסיוע, הטיפול והשיקום הרבות שהיו קיימות בעבר נסגרו או צמצמו באופן משמעותי את היקף פעילותן.

אין לשכוח, וזה נכון ביתר שאת בנוגע לנכים, כי ישנו חוסר איזון מוחלט בכל הנוגע בחובותיהם ובזכויותיהם של בעלי הדירות מצד אחד, ושוכרי הדירות מצד שני. ישנם חוקים רבים המגנים על בעלי דירות מפני ניצול לרעה כזה או אחר של תקופות השכירות. לעומת זאת, לא קיימים חוקים שמטרתם להגן על האנשים שמתגוררים בדירות מפני ניצול מצד בעלי הבתים.

פתחתי אמנם בהצגת מצוקה אישית, אבל יש צורך דחוף לתקן את המצב הקיים: רבבות אנשים עם מוגבלות שמתקיימים מקצבאות הנכות לא יכולים לשלם שכר דירה!

אסף בנימיני

מחצית מהנכים לא יודעים למי לפנות

בעקבות משבר הקורונה, קיימה העמותה "נגישות ישראל", בשיתוף ד"ר רקפת שטראוס ממכון המחקר "אינסייט", סקר בקרב אוכלוסיית בעלי המוגבלות בישראל. מהסקר עולה כי 50% מאוכלוסייה זו אינם יודעים למי לפנות על מנת לבקש סיוע כלשהו בתקופת הקורונה.

אוכלוסיית האנשים עם מוגבלות בישראל מונה כ-1.5 מיליון איש, מהם כ-600 אלף עם מוגבלות קשה. 200 אלף מהם מתגוררים לבד. על פי ממצאי הסקר, בו השתתפו 466 אנשים עם מוגבלויות (מדגם מייצג), קבוצה זו סובלת מאוד מחששות ומחרדות סביב שאלות קיומיות כמו סיוע בקניית מזון, תרופות, ציוד רפואי ועוד.

40% ממשתתפי הסקר הביעו חשש מבדידות, 29% חוששים שלא יקבלו אוכל, 38% - שלא יקבלו תרופות, 33% חוששים מאי קבלת ציוד רפואי, 55% - מאי קבלת טיפולים, 64% - מאשפוז ללא מלווה. 59% הביעו חשש מבידוד ללא מלווה, 50% חוששים מחוסר בטיפולי פיזיותרפיה, 34% - מחוסר ידע של הצוות הרפואי לתקשר איתם, 42% - מחוסר ידע מקצועי לטפל בהם כאנשים עם מוגבלות. 7% חוששים מה יקרה לכלב הנחייה שלהם אם יוכנסו לבידוד; 16% דואגים איך יתקשרו איתם כשהצוות עוטה מסיכות; 21% חוששים איך יקבלו מידע חדשותי ועדכונים נגישים; ו- 31% הביעו חשש שיקשה עליהם להעביר את הזמן.

לדברי יובל וגנר, מייסד ויו"ר העמותה נגישות ישראל, ישנם עשרות אלפי אנשים עם מוגבלות מתחת לגיל 55 שרשויות הרווחה אינן מכירות, והם נותרו לבד וללא עזרה. "מה שקורה בשטח הוא שהמערכות: משרד הרווחה, המשרד לשוויון חברתי, פיקוד העורף – ממוקדות כולן בקשישים, שהם אכן אוכלוסייה חשובה המצויה בסיכון. אך אוכלוסיית האנשים עם מוגבלות סובלת מאותם קשיים, בייחוד מבדידות וממחסור במזון, בציוד רפואי ובתרופות. מדובר באוכלוסייה גדולה יותר מספרית ולמרות זאת היא מוזנחת", הבהיר וגנר. "אנחנו מבקשים להרחיב את הטיפול שניתן היום בעקבות הקורונה לאוכלוסייה הקשישה גם לאנשים עם מוגבלות. הפלטפורמה כבר קיימת, רק נדרשת החלטה מצילת חיים. הכתובת על הקיר: אם הנושא לא יטופל עכשיו ומיד, ייפגעו אנשים עם מוגבלות אנושות".

אקדמיה לשוויון תפרסם תוכנית יציאה מן המשבר

ההשכלה הגבוהה על פרשת דרכים

"מגפת הקורונה מציבה את מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל על פרשת דרכים. מחד גיסא, נחלצה מערכת ההשכלה הגבוהה, במידה זו או אחרת, מן ההקפאה המידית שהייתה מנת חלקם של ענפים אחרים, והוסיפה לתפקד בתחומי ההוראה, המחקר והמנהל באמצעות תקשורת מקוונת. מאידך גיסא, המערכת תתבקש לשאת את עולם של הזעזועים החברתיים והכלכליים שהמשבר הנוכחי נושא בחובו, והשלכותיהם יונחו בקרוב גם לפתחה". כך נכתב במסמך שיפורסם בקרוב מטעם התארגנות האקדמאים מן השמאל "אקדמיה לשוויון".

המסמך הוא פרי דיון שנערך בקרב חברי התנועה, המאגדת כבר יותר מ-550 מרצים באוניברסיטאות ובמכללות וכן אנשי סגל ישראלים המלמדים במוסדות להשכלה גבוהה באירופה ובצפון אמריקה. בדיון הפנים-ארגוני נטלו חלק אנשי אקדמיה בישראל ובחו"ל בניסיון חדשני לעצב "תוכנית יציאה" מלמטה, כזו שאינה פרי מחשבתם של "צוותי מומחים" מטעם הממסד, הנוטים לשכפל את הסדר הניאו-ליברלי של ממשלת הימין. זאת, בדומה לתוכנית הכלכלית-חברתית שפרסם הארגון כוח לעובדים (ר' עמ' 6 בגיליון זה).

אקדמאים לאי-שוויון

רצונם של אנשי הממסד האקדמי לשרת את הסדר החברתי הקיים הוביל את ראשי האוניברסיטאות להקים בנושא הקורונה צוותי עבודה יחד עם נציגי.... המוסד. הגדילו עשות אנשי אקדמיה שעל פי הפרסום ב"הארץ" (22.4) הצטרפו לצוות של המועצה לביטחון לאומי (המל"ל), העוסק אף הוא בהתמודדות עם מגפת הקורונה. צוות זה דן לפני כשבועיים באפשרות של התפרצות מרי אזרחי בעקבות החמרה במצבם הכלכלי, הנפשי והבריאותי של אזרחי ישראל. הצוות דן באפשרויות למנוע התקוממות של אזרחים נגד הרשויות ובשאלה, כיצד "לבלום מבעוד מועד סיכונים העלולים להביא לתסיסה חברתית רחבה שעשויה להביא למחאות נגד הממשלה ומוסדות השלטון".

בגיליון "זו הדרך" הקודם (22.4) פורסם אחד מניירות העמדה הראשונים שהופצו בקרב חברי "אקדמיה לשוויון", פרי-עטו של ד"ר אפרים דוידי. ניירות עמדה נוספים הופצו בשבועיים האחרונים. לבסוף סוכם מסמך מפורט למדי, בן שלושה עמודים, המתמודד עם בעיותיה המרכזיות של ההשכלה הגבוהה המקומית,– אשר נחשפו בעשור האחרון, עוד בטרם פרץ משבר הקורונה.

החשש בקרב חברי "אקדמיה ולשוויון" הוא שבשל עוצמת הזעזועים, "תתקבלנה בקרוב החלטות שתקבענה את עתידה ומצבה של מערכת ההשכלה הגבוהה בשנים הבאות. אולם, ההחלטות עלולות להתקבל בידי גורמים חיצוניים למערכת ההשכלה הגבוהה, כגון משרד האוצר, ומתוך שיקולים זרים לאופייה, שלא תמיד יביאו בחשבון את תנאיה ודרישותיה המיוחדות, כולל אלו המעוגנות בחוק (אוטונומיה ניהולית; חופש אקדמי; שוויון מריטוקרטי)".

לקראת קיצוצי תקציב

גם בתקופת המשבר ממשיכה מערכת ההשכלה הגבוהה לתפקד, אך "היא נאלצת לעשות זאת בתנאים החותרים תחת יכולתה להתמודד עם המשבר כגוף ציבורי וכקהילה מתפקדת – הקמפוסים משותקים, ההוראה נעשית בכלים אלקטרוניים היכולים ליצור נתיבים מבודדים וניתוק מהמרחב האקדמי כמרחב ציבורי. אנחנו חייבים לתור אחר דרכי גיוס הכלים האלקטרוניים האלה בפיתוח אופנים שיעזרו לנו לשמור על הקהילה האקדמית כקהילת דיון חופשית. בנוסף, הסגל המינהלי משותק ברובו. כתוצאה מכך, אלו המעורבים באופן ישיר במערכת ההשכלה הגבוהה ומכירים את צרכיה ואופייה הייחודיים עלולים להישאר גורם פאסיבי בתהליך קבלת ההחלטות".

פעילי אקדמיה לשוויון סבורים כי "לפנינו תקופה של קיצוצים תקציביים ניכרים. מדיניות תקצוב האוניברסיטאות תעוצב בתוך צבת כלכלית מהודקת. מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל תפקדה מאז אימוץ דו"ח ועדת מלץ כמכוונת להפרטה, תוך התניית התקצוב המדינתי בפוריות מחקרית. מדיניות פיננסית ניאו-ליברלית זו יצרה מספר תופעות, ובהן: גרעון מתמשך ברוב המוסדות; תלות בתרומות; תוכניות חוץ-מערכתיות (פרטיות); כניסה של גורמים פרטיים לתחומי המחקר; העסקה קבלנית של עובדות ועובדי ניקיון; ושרשרת של מקבלי שכר גבוה בצוותים האדמיניסטרטיביים המנהלים את האוניברסיטה", מצוין במסמך.

לאחר תקופה של התנערות מהאחריות המדינתית להשכלה הגבוהה ושל ניסיון האוצר לצמצם את מחויבותה למימון התפעול של האוניברסיטאות והמכללות, דורשת "אקדמיה לשוויון" שינוי של 180 מעלות במדיניות. מערכת ההשכלה הגבוהה "מופקדת על הרחבת ההשכלה בישראל באופן המחויב לקידום ערכים דמוקרטיים של שיתוף, ייצוגיות, מוגנות, שקיפות ודיאלוג ציבורי מכבד. מעמדה כציבורית הוא מרכזי לאפשרות שלה להתקיים תוך שמירה על החופש האקדמי שהוא נשמת אפה. כל פגיעה בציבוריות מערכת ההשכלה הגבוהה היא פגיעה בסיכוי של מדינת ישראל לקיים את עצמה כחברה דמוקרטית".

"אנחנו מתנגדים לכל צעד של התנערות ושל חשיפת המערכת לתלות בתורמים בעלי ענין. האתגרים והדרישות שהועלו במסמך זה מכוונים לחיזוק הציבוריות של מערכת ההשכלה הגבוהה. השקעה במוסדות ההשכלה הגבוהה היא השקעה בעתיד החברה הישראלית", מדגיש המסמך.

אישום ברצח עם נגד משטר הסנקציות כלפי ונצואלה

ארצות הברית נתבעת בהאג

סגנית נשיא ונצואלה, דלסי רודריגס, מציגה את כתב התביעה (תמונה: פרנסה לטינה)

ב-13 בפברואר הגישה ממשלת ונצואלה בקשה לבית הדין הבינלאומי בהאג לפתוח בחקירה נגד ממשלת ארצות-הברית בגין פשעים נגד אזרחי ונצואלה. פשעים אלה, לפי כתב התביעה, בוצעו באמצעות משטר הסנקציות הכלכליות שמנהלת ארה"ב נגד ונצואלה מאז 2014 ועד היום. סנקציות אלה הן סדרה של צעדים שנקטה ממשלת ארצות-הברית במטרה להגביל את האוטונומיה הכלכלית של ונצואלה ולאלץ אותה להתיישר לפי הקו המדיני האימפריאליסטי שמעצב הממשל האמריקאי. כתוצאה מסנקציות אלה, נקלעה ונצואלה למשבר כלכלי מתמשך שהתבטא ברעב ובמוות של תושבים. לפי טענות כתב התביעה, המשך קיום משטר סנקציות אמריקאי זה, תוך מודעות להשלכותיו ההרסניות, הוא הלכה למעשה פרקטיקה של רצח עם כלפי אזרחי ונצואלה. כתב התביעה מסווג את הצעדים שנקטה ארה"ב כלפי ונצואלה כ"אמצעי כפייה חד-צדדיים" (Unilateral coercive measures). כן רואה כתב התביעה במשטר הסנקציות של ארה"ב התקפה שיטתית בחסות מדינה המופנית נגד אוכלוסייה אזרחית. הגדרה זו של משטר הסנקציות האמריקאי הולמת, לפי כתב התביעה, את ההגדרה המקובלת בחוק הבינלאומי של פשעים נגד האנושות.

התביעה מפרטת פריסה וסיווג של הצעדים והמרכיבים השונים של משטר הסנקציות, וכן של ההשלכות רבות ההיקף שלהם על החיים בוונצואלה. ההשפעה של משטר הסנקציות על הכלכלה הוונצואלית היא הרת-אסון. ההפסד הכספי שספגה ונצואלה כתוצאה מהחרם הכלכלי נגדה מוערך בכ-116מיליארד דולר (סכום המקביל לתקציב מדינה זו לאורך שש שנים). הפסד זה, כפי שמפרט כתב התביעה, הוביל לעליה בשיעור התמותה בקרב ילדים ובוגרים, לעליה בשיעור התחלואה ולירידה בצריכת הקלוריות הממוצעת לנפש. המערכת הציבורית של ונצואלה ספגה גם היא נזק כתוצאה מהסנקציות. הנזק התבטא בליקויים במערכת החינוך, במערכות החשמל והתחבורה ואף במחסור במים ראויים לשתייה. התביעה מציינת בין היתר מקרי מוות של מטופלים אשר אושפזו בבתי החולים ולא ניתן היה לתת להם טיפול ראוי. לדוגמה, הטיפול בחולי כליות ובנזקקים להשתלות כבד או מוח עצם הוא יקר, אך ממשלת ונצואלה דאגה לכסותו בימים כתיקונם. לאחר כניסת הסנקציות לתוקף, הגישה של ונצואלה לחשבונות בנק ולמשאבים שונים במערכת הפיננסית הבינלאומית נחסמה, ולא היה באפשרותה להשיג מימון חיצוני או פנימי לצרכים אלה.

ונצואלה טוענת כי אמצעי כפייה חד צדדיים אלה מפרים את החוק הבינלאומי. אלא שבין ונצואלה לבין קבלת צדק בבית הדין הבינלאומי עומד מכשול איתן – אי-ההכרה של ארצות הברית בחוקיותו של בית דין זה. ארצות הברית אינה מחויבת לאמנת רומא (2002) שהיא מקור הסמכות של בית הדין. נוסף לסירוב הפומבי לחתום על האמנה, אישרה ארצות-הברית חוק אשר מקנה לנציגי צבאה חסינות מוחלטת מפני כל צעד משפטי שינקוט נגדם בית הדין הבינלאומי.

אף על פי כן, הגשת התביעה לבית הדין הבינלאומי בהאג איננה מעשה עקר או סמלי גרידא. ונצואלה, בניגוד לארה"ב, נמנתה עם המדינות הראשונות אשר חתמו על אמנת רומא. לכן, כמדינה המוגנת על-ידי החוק הבינלאומי, יש לבית הדין מרווח תמרון מסוים נגד מדינות אשר מפרות את זכויותיה.

למרות שוונצואלה מודעת לכך שסמכות בית הדין בהאג לגבי ארה"ב מוגבלת, הגשת התביעה כשלעצמה היא צעד אמיץ שראוי היה שיעשה. בראש ובראשונה, הפניה לבית הדין מוכיחה כי ונצואלה מחויבת לפתרון לא-אלים של סכסוכים בהתבסס על שיתוף פעולה בינלאומי. בעוד שהאפשרות הצבאית מצויה על שולחנם של מקבלי ההחלטות בקראקס, תגובה צבאית אמריקאית, יחד עם השפעתה רבת ההיקף על דעת הקהל העולמית, יובילו להרס ולנזק גדול יותר עבור העם בוונצואלה. לכן, תגובה משפטית היא האפשרות העדיפה עבור ונצואלה כרגע. הצגת הפשעים האמריקאיים בפני בית הדין היא אסטרטגיה הממחישה את החיפוש הוונצואלני אחר פתרון חוקי, אשר ימנע הסלמה, ובה בעת מציגה לעיני העולם את הבריונות האימפריאליסטית האמריקאית. התביעה אמנם לא תישא פרי בטווח הקרוב, אך היא משרטטת גבול בפני האימפריאליזם, ומשתמשת במערכת המשפט הבינלאומית כדי לחשוף אותו לביקורת.

זאת ועוד, הכרה של גורם משמעותי כבית הדין הבינלאומי בצדקתה של ונצואלה תעניק לה לגיטימיות אל מול מתקפות התעמולה והדה-לגיטימציה שמנחיתה עליה ארה"ב חדשות לבקרים, בניסיון להשחיר את תדמיתו של השלטון הסוציאליסטי. צעד זה יחשוף רבים למצב בו נמצאת ונצואלה, ובסבירות רבה יציב אותם לצידה במאבק נגד האימפריאליזם.

תום קורי

משבר הקורונה בענף המסעדות

דיוויד צ'אנג (43), שף וסלבריטאי אמריקאי, בעליה של רשת מסעדות המעסיקה אלפי עובדים בארצות-הברית ובקנדה, התראיין לאחרונה ברשת החדשות "וייס" ופרסם ב"ניו יורק טיימס" מאמר מקיף על המשבר בענף המסעדות בעקבות משבר הקורונה. בראיון ובמאמר מציף צ'אנג את הקשיים של בעלי מסעדות קטנים ובינוניים בארה"ב, ומדבר על המרוויחות הגדולות מהמשבר: רשתות המזון המהיר. רשתות אלה הן הלכה למעשה תאגידי מזון חובקי עולם, שלא

דייוויד צ'אנג (תמונה: ויקיפדיה)

הפסיקו לעבוד בזמן הקורונה – כיסיהם העמוקים של בעלי רשתות המזון המהיר מאפשרים להן להמשיך לעבוד.

לעומת זאת, מסעדות קטנות בבעלות משפחתית, המכונות בארצות הברית "מקומות של אמא ואבא", ואפילו רשתות מסעדות בינוניות כמו זו שבבעלות צ'אנג, המעסיקה 8,000 עובדים, מצויות כעת במצוקה כלכלית קשה. לפי הערכות, חלקן של מסעדות אלה הוא בין 40 ל-50 אחוזים מהמסעדות בארה"ב, והן קוראות כעת להתערבות ממשלתית משמעותית בענף. צ'אנג משווה בין חבילת הסיוע ארוכת הטווח לעובדים, שאישרה ממשלת קנדה, לבין השיק החד-פעמי שהעניק ממשל טראמפ, וקורא לממשל לשלם את משכורות העובדים בענף או לפצות את המסעדות על אובדן הכנסות.

כמו כן, מזהיר צ'אנג כי לקריסתן יהיו השלכות כלכליות על תעשיית המזון כולה – מהמגדלים עד לשליחים. בענף המסעדנות כשלעצמו מועסקים כיום בארה"ב יותר מ-15 מיליון עובדים.

כיצד ייראה שוק המזון האמריקאי לאחר משבר הקורונה? הקשרים הקרובים בין בעלי תאגידי המזון הגדולים לבין ממשל טראמפ משפרים משמעותית את האפשרות של תאגידים אלה לנצל את המשבר כדי לגדול ולשגשג. עם קריסתן של המסעדות הקטנות והבינוניות, יוכלו הרשתות הגדולות להרחיב את פעילותן ולהגדיל את המחזור הכספי שלהן. גם מגדלי מזון קטנים, שאינם עובדים עם תאגידי המזון, צפויים להיפגע מכך. צ'אנג טוען כי קריסתן של המסעדות הקטנות והבינוניות תוביל לצמצום משמעותי של המבחר הקולינרי העומד בפני הצרכן האמריקאי.

יצוין, כי תאגידי המזון הגדולים הם גם המזהמים הגדולים ביותר של הסביבה, והם אחראים למזון המהיר שגורם השמנת-יתר ומחלות בקרב עשרות מיליוני אמריקאים ממעמד העובדים. רשתות אלה הן גם המנצלות הגדולות ביותר של העובדים. העיתון "דבר" (ביטאון ההסתדרות) פרסם לאחרונה כתבה על עובדי רשתות המזון המהיר בארה"ב ומאבקם לשמירה על בריאותם וביטחונם בתקופת משבר הקורונה. העובדים דורשים תוספת בסך שלושה דולר לשעה בתור דמי סיכון, אך רשתות המזון דוחות את הדרישה על הסף ודורשות מהעובדים להמשיך לעבוד כרגיל ולסכן את בריאותם.

זוהר אלון

מנהיג שבטי שהתנגד להפקעת אדמות נרצח בסעודיה

עבד אלרחים אלחוויטי, מנהיג משבט אלחוויטאת השוכן בגבול סעודיה-ירדן, נרצח לפני כשבועיים (15.4) בידי כוחות הביטחון של סעודיה. אלחוויטי סירב לפנות את אדמתו שהופקעה לצורך פרויקט הפיתוח שיזם יורש העצר הסעודי מוחמד בן סלמאן – הקמת העיר "ניום".

בשבועות שקדמו לרציחתו, התפרסם אלחוויטי בממלכה בשל סרטונים שהעלה לאינטרנט, בהם התנגד לגירוש בני שבטו מאדמתם בצו של יורש העצר. הפקעת האדמות וגירוש 20 אלף מבני שבט אלחוויטאת נועדו להכין את הקרקע לפרויקט הענק שמתכנן השלטון הסעודי: הקמתה של העיר העתידנית "ניום". ניום, ששמה הוא הלחם של המילה האנגלית "חדש" (ניו) עם המילה ערבית "עתיד" (מוסתקבל), תיבנה לחופי הים האדום סמוך לגבול עם ירדן ומצרים, בהשקעה משוערת של 500 מיליארד דולר. העיר בחלקה תיבנה על האיים טיראן וסנפיר, אותם "רכשה" לאחרונה סעודיה ממצרים תמורת השקעות הון והלוואות. לפי התוכנית של הנסיך בן סלמאן, העיר תהיה מוקד של תיירות וכלכלת היי-טק ותפחית את התלות הכלכלית של השלטון הסעודי בייצוא נפט. מטרה נוספת של הפרויקט היא לעודד את בעלי ההון הסעודים להשקיע את כספם בגבולות המדינה ולא מחוץ להם.

אף על פי שהממשלה הציעה לבני השבט פיצוי כספי על הפקעת בתיהם, רבים מהם סירבו לפנות את האדמות עליהן יושב השבט מזה מאות שנים לטובת "פרויקט זר למסורות ולהיסטוריה של האזור", בלשונו של אלחוויטי.

הסרטון המטושטש, בו נראים כוחות הביטחון מקיפים את ביתו של אלחוויטי ויורים לעברו, נפוץ במהרה ברשתות החברתיות בסעודיה, ועורר זעם נגד השלטון ונגד יורש העצר. כלי התקשורת הסעודיים נמנעו כצפוי מדיווח ישיר על האירוע. עם זאת, פרסם אחד העיתון המייצגים את הקו הממשלתי הצהרה, שנמסרה לכאורה מפי אחד מזקני שבט אלחוויטאת, לפיה השבט נאמן לבית המלוכה וליורש העצר באופן אישי. כמו כן, הביעה ההצהרה תמיכה מלאה בפרויקט "ניום", שעתיד ליצור מקומות עבודה חדשים באזור, וכינתה את עבד אלרחים אלחוויטי "אינדיבידואל שאינו מייצג את השבט". משתמשי טוויטר, המזוהים עם המשטר הסעודי, מיהרו להעלות ציוצים המכנים את אלחוויטי "טרוריסט", במטרה להתנגד לזעם נגד השלטון הגובר ברשתות החברתיות.

אסף טלגם

שירים עבריים ל-1 במאי

האתר "זמרשת", המגדיר את עצמו כ"פרויקט חירום להצלת הזמר העברי המוקדם", פרסם אוסף של שירי ה-1 במאי ושירים מהפכניים שנהגו לשיר ביום העובד הבינלאומי קומוניסטים ואנשי שמאל יהודים בארץ בשנות ה-20 וה-30 של המאה הקודמת. באתר גם אפשר להאזין לביצועים של אותם שירים. להלן כמה שירים, רובם ככולם תורגמו מגרמנית או מיידיש.

אחיי בני עמל

אַחַי בְּנֵי עָמָל, הוֹי, עוּרוּ מִשֵּׁנָת
יָבוֹא לְכָל פֶּגַע, כָּל נֶגַע – הַסּוֹף !
בּוֹקֵעַ הַשַּׁחַר, נָס לַיְלָה מִכְּבָר
יִפְקַח עַפְעַפָּיו בֹּקֶר זֹהַר בַּלָּאט.
הוֹ, קוּמוּ בַּסַּעַר, נַפְּצוּ אֶת הַסַּד !
יָבוֹא לְכָל פֶּגַע, כָּל נֶגַע – הַסּוֹף !
הוֹי, עוּרָה הָמוֹן ! זֶה יוֹם לַפּוֹעֵל,
בּוֹ יִגְאַל אֶת אֶחָיו וְעַצְמוֹ יִגָּאֵל–
נַכְרִיז לַמַּצּוֹק אֶת הַקֵּץ !
תָּשִׁיר כָּל בִּקְעָה וְיָרִיעַ כָּל הָר
הוֹי, עוּרָה הָעָם הָעוֹבֵד,
תְּחַיֵּךְ בְּחִיבָּה הַחַמָּה מִמְּרוֹמִים,
הוֹי, עוּרָה הָעָם הָעוֹבֵד !
עוּרָה, עוּרָה הָעָם הָעוֹבֵד !

שיר הכורים

חֲפַר חוֹפְרִים קִבְרֵנוּ
אָנוּ הַנִּקְבָּרִים
שָׁחֹר שָׁחֹרִים חַיֵּינוּ
אָנוּ חַיִּים מֵתִים
בּוֹא, צָחֹק וְרֵד לַפַּחַת
אִם לְסָרֵב תִּשְׁאַף
הָמוֹן אָחוּז קַדַּחַת
אֶת מִקּוֹמְךָ יִטְרֹף
כְּפוּפִים, בְּזוּיִים אֵין אֹמֶר
מְזֻחָמִים נָמוּת
לִבְכִי בָּנִים הַכֹּמֶר
רֹאש בִּתְפִלָּה יָנוּד
שְׁחֹרִים מִשְּׁחֹר הַפֶּחָם
נַעֲלֶה, נַחֲרֹק שֵׁן
שׂוֹנְאֵינוּ נְבַעֲרָה
חֵיל פַּחַד יִרְדְּפֵם
שְׁכָרָם לֹא נְקַפֵּחָה
בְּעַד רֶצַח הָאָדָם
גְּמוּל לָהֶם נָשִׁיבָה
נָקָם מַלֵּא יֵקָם

אחים

אַחִים לַחַיִּים וְלַמָּוֶת
כָּרַתְנוּ בְּרִיתֵנוּ לָעַד
יַחְדָּיו חֲבֵרִים נִלָּחֵמָה
וְדֶגֶל אָדֹם תּוֹךְ הַיָּד

וְאִם הָאוֹיֵב הַפָּרוּעַ
יִשְׁלַח כַּדּוּרוֹ אֶל לִבְּךָ
אֲזַי אֶל הַקֶּרֶב אֶתְנַפֵּלָה
פְּצָעֶיךָ אֶרְפָּא בִּנְשִׁיקָה

כאמור, ניתן להאזין לביצועים של שירים אלה ושירי 1 במאי נוספים באתר "זמרשת":

https://www.zemereshet.co.il/book.asp?id=23

ימי קורונה: מועדון הקולנוע בגדה השמאלית ממשיך לפעול

גם בימי משבר הקורונה, ממשיך לפעול מועדון הקולנוע בגדה בשמאלית, בניהולו של הבמאי אבי מוגרבי. ההקרנות נערכות לא מדי מוצאי שבת; אלא באופן מקוון. כמעט מדי יום מתפרסמת בדף הפייסבוק של מועדון הקולנוע המלצה לצפייה – באופן מקוון ולרוב ללא תשלום, של סרטים מעולים. סרטים אלה ברובם לא עלו לאקרנים באופן מסחרי בישראל והסיכויים קטנים להקרנתם בעתיד.

בשבוע שעבר, למשל, פורסמה המלצה לצפייה מקוונת בסרטו של הבמאי כמאל השכאר. הצפייה הייתה חופשית רק במהלך יממה אחת.

הסרט "טינע'יר ירושלים - קולות מהמלאח" מספר את סיפור עזיבת היהודים מעיירה קטנה בעמק הטודרא במרוקו (אותו "כפר טודרא" משירו המפורסם של שלמה בר). הבמאי הגיע בשעתו לישראל על מנת למצוא את יוצאי העיירה ומבקר גם בעיירה עצמה כדי להתחקות אחר חוויית העקירה מהזווית היהודית והמוסלמית.

מוגרבי כתב בהמלצתו: "הסרט כמו גם האישיות שלו [של הבמאי] מאירים את ההגירה, העקירה ומעבר התרבות הבין-דורי באור עכשווי וברלוונטיות אנושית אוניברסלית. הבמאי גדל בפאריס ועבד כמורה להיסטוריה בפרברים. בחודשי הקיץ היה נוסע לטינע'יר לבקר את סבו וסבתו, והיה שומע סיפור אחר של קשרים קרובים בין יהודים ומוסלמים, לא כמו זה שהכיר מהחיים בפאריס. הפער הזה הוא נקודת הפתיחה למסע קולנועי מרתק. הסרט עצמו עורר מחאות ברחבי המזרח התיכון והואשם בנורמליזציה, אך באותה נשימה זכה בלא מעט פרסים במרוקו, בעולם המוסלמי ומחוץ לאזור".

שלמה בר והברירה הטבעית שרים על כפר טודרא:
https://www.youtube.com/watch?v=SCAktO-IcgY

דף הפייסבוק של מועדון הקולנוע בגדה השמאלית:
https://www.facebook.com/LeftBankMC

הממשלה נגד העם

למרות הגשם, נאספו אלפים במוצ"ש (25.4) בכיכר רבין בתל אביב, להפגנה נוספת של תנועת הדגלים השחורים תחת הכותרת "לא להסכם הכניעה – כן לדמוקרטיה".

מארגני המחאה ציינו: "בימים של מצוקה כלכלית קשה, ללא תוכנית להתמודדות עם מצב של מיליוני מובטלים – מוקמת ממשלה שכולה פגיעה בשלטון החוק. במקום לדאוג לתוכנית הצלה כלכלית למיליוני האזרחיות והאזרחים, דואגים לסידור עבודה ל-52 שרים וסגני שרים. אנו נחושים להגן על הדמוקרטיה. יש רגעים שבהם האזרחים צריכים להנהיג – זה הזמן של כולם לצאת ולמחות".

נוסף להפגנה בתל אביב, הפגינו מאות בסוף השבוע גם בכיכר פריס שליד בית ראש הממשלה בירושלים ובקרית בטבעון. המפגינים נשאו דגלים שחורים ושלטים עליהם נכתב: "משחיתים לנו את הדמוקרטיה" ו"לא הופכים את הכנסת לעיר מקלט לעבריינים".

עיריית תל אביב פינתה את מאהלי המחאה בעיר

עיריית תל אביב פינתה (26.4) את מאהלי המחאה של המובטלים ושל העצמאים, שהוצבו בשדרות רוטשילד ובקרבת תחנת רכבת מרכז. את המאהלים הקימו בסוף השבוע עצמאים שקרסו כלכלית תחת המגבלות שכפתה ההתמודדות עם נגיף הקורונה. הם מחו נגד אוזלת ידה של ממשלת המעבר הימנית בהתמודדות עם המשבר הכלכלי והחברתי.

שעה שבתל-אביב פינו את המאהלים, הפגינו בעלי הדוכנים והחנויות בשוק מחנה יהודה בירושלים ודרשו לפתוח אותו לאלתר. המשטרה פיזרה את המפגינים וחילקה דו"חות. מספר מפגינים נעצרו.

במסגרת המחאות ברחבי הארץ, יצאו עובדים ועצמאים בו זמנית ל-11 הפגנות בערים: תל-אביב, ירושלים, חיפה, אשדוד, אשקלון, הרצליה, רמת השרון, פתח תקווה, רמת גן ומודיעין.

שידורי גל חד"ש

חד"ש תל אביב חנכה השבוע רצועת שידורי רדיו באמצעות הרשתות החברתיות: "גל חד"ש". חד"ש תפיק פודקאסט שבועי בו יתראיינו דמויות מרכזיות ופעילים בשמאל הישראלי לשיחה בת 20 דקות. בחד"ש מבטיחים "ניתוחי עומק וזוויות מפתיעות, אקטואליה ואקטיביזם. גל חד"ש הוא המקום שלנו, ושלכם, להתבונן במציאות הישראלית בעיניים ולהציע אלטרנטיבה שמאלית חזקה ואמיתית".

נמסר כי כבר ניתן להאזין לפרק הראשון: "הקורונה לא עוצרת במחסום" – ריאיון עם נדב וימן מ"שוברים שתיקה". לשמיעת הפרק הראשון: shorturl.at/dzEZ9

קריאת מק"י ל-1 במאי

(המשך מעמוד השער)

מק"י, שציינה בשנה שעברה 100 שנה לייסודה, תקדם יחד עם שוחרי שוויון ודמוקרטיה יהודים וערבים, נשים וגברים, את המערכה נגד ממשלת ההון וחברות ההון, נגד הפשיזציה ונגד העמקת האיבה הלאומית והגזענות, להגנת הזכויות החברתיות, לסולידריות מעמדית ולשלום צודק.

ב-1 במאי שלוחה ברכתנו לכל חברות וחברי מק"י, לכלל פעילי חד"ש ולכ-600 אלף המצביעים, אשר הודות להתגייסותם נבחרו 15 נציגים של הרשימה המשותפת הערבית-היהודית לכנסת ה-23. על בסיס הצלחה זו, יחזקו מק"י ושותפיה את המאמצים לבנייתו של מחנה רחב של שוחרי שלום ודמוקרטיה יהודים וערבים.

ב-1 במאי נניף בגאווה את הדגל האדום, דגל המאבק העקבי לשוויון חברתי, לאומי, אזרחי, מגדרי ועדתי, לשלום צודק, לדמוקרטיה, להגנת זכויות העובדות והעובדים ולסוציאליזם.

מק"י וחד"ש אירועים ב-1 במאי

חיפה: הפגנה במושבה הגרמנית בשעה 10:30.

תל אביב-יפו: שיירת רכבים תצא מחניון שדה דב בשעה 10:30. בחניון התחנה המרכזית הישנה תתקיים עצרת מחאה בשעה 12:00.

נצרת: שיירת רכבים תפריח בלונים אדומים בכיכר המעיין בשעה 10:00 ותמשיך לבית החולים העירוני, שם יוענקו זרי פרחים לצוות הרפואי.

ירושלים: עצרת מחאה מול הכנסת בשעה 13:00.

אירועים נוספים - בסניפי מק"י וחד"ש ברחבי הארץ

הפגנה: העם נגד המנותקים

למען 100% מההכנסה לשכירים ולעצמאיים

כיכר רבין בתל אביב, כיכר אונסק"ו בחיפה, ורחבת המשביר הישן בירושלים

מוצ"ש, 2 במאי, בשעה 20:30

לעדי ולרועי ולכל המשפחה
איתכם באבלכם הכבד על מות האם
רותי ולרשטיין
סניף תל אביב ומחוז ת"א-יפו של מק"י

ת"ד 26205, ת"א 6126102, טל' 03-6293944, פקס 03-6297263, info@maki.org.il
אתר מק"י : www.maki.org.il , אתר חד"ש : www.hadash.org.il

מוסף מיוחד / גיליון ה-1 במאי

זו הדרך
ZO HADEREKH

המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י)

התוכנית החברתית להתמודדות עם משבר הקורונה

משבר הקורונה פגש את החברה בישראל לא מוכנה, וזאת בשל מדיניות שיטתית שהחלישה עד מאוד את השירותים החברתיים. עשרות שנים של מדיניות ניאו-ליברלית הביאה לקריסת מערכת הבריאות, הפקרת האוכלוסיות המוחלשות, אפליה שיטתית והדרת האזרחים הערבים-הפלסטינים והזנחתם, השקעה מאסיבית בהתנחלויות ובצבא על חשבון רווחה – כל אלה יצרו כר פורה להתפרצות המגיפה, להתפשטותה ולסבל רב של קבוצות רבות באוכלוסייה שמשלמות כיום את מחיר המדיניות הכושלת של הממשלה.

המשבר הנוכחי הוכיח לאנושות שדרוש שינוי כיוון רדיקלי, וכי אין מנוס ממדיניות המבוססת על סולידריות, צדק חברתי והרחבת השירותים החברתיים. רק העמקת שיתוף הפעולה בין בני אדם בכל מקום להתמודדות עם אתגרי הכלכלה, הסביבה והבריאות המשותפים לכולם ודאגה לזכויות העניים, המוחלשים, העובדים והמדוכאים באשר הם – תוכל להתמודד עם המשבר הנוכחי ועם כל משבר עתידי. המעמדות המנוצלים סבלו מהקפיטליזם והם זקוקים למשטר המבוסס על ערכי שלום, דמוקרטיה מהותית וסוציאליזם.

המשבר אותו אנו חווים ממחיש את הכשלים במדיניות הכלכלית הקיימת, הפוגעת בשכבות המוחלשות, בחברה ובשירותים החברתיים בכלל, ובמערכת הבריאות בפרט. עשרות שנים של הפרטה התגלו כטעות חמורה, כפשע חברתי וככישלון מוחלט. בתוכנית זו אנו דורשים לצעוד בדרך ההפוכה: לאחר עשורים של קיצוצים והתנערות מאחריות הגיעה העת לחלוקה מחדש ובאופן צודק, וכך לחזק את אמון הציבור במערכת הציבורית. השיטה בה האלפיון העליון שולט במשאבים החומריים ועל בסיס זאת בחברה כולה הוכחה כמרושעת וכושלת. אנו דורשים לקדם תכנית שלום אמתית המבוססת על כבוד העמים וזכותם להגדרה עצמית, ובמיוחד להשכין שלום צודק עם העם הערבי הפלסטיני המבוסס על זכותו למדינה עצמאית בגבולות 4 ביוני 1967 ומימוש ההחלטות הבינלאומיות המבטיחות את זכויותיו. יש להתנער ממדיניות החימוש ולהפסיק כל השקעה ברכישה, קניה או פיתוח של כלי הרג ולהשקיע במקום זאת במערכת הבריאות, ברווחה, חינוך, דיור ופיתוח למען רווחת האדם החומרית והרוחנית ושמירת כבוד האדם והאזרח.

בעוד ההגמוניה השלטת פוגעת במרחב הדמוקרטי, בזכויות אדם בכלל ובזכויות של המיעוט הפלסטיני בישראל בפרט, אנו קוראים לדמוקרטיה אמתית המבוססת על עיקרון השוויון המלא בין האזרחים.

במסווה של דאגה לציבור ולבריאותו השתמשה הממשלה בתקנות חירום אוטוריטריות ונעזרה בשירותי השב"כ, המוסד וזרועות הביטחון, כביכול למען מאבק במגיפה ובהתפשטותה. מדינה דמוקרטית לא צריכה

להיעזר בחקיקה מנדטורית ובזרועות המודיעין שלה בכדי להתמודד עם משבר בריאותי. התנהלות זו רק חשפה את עומק המיליטריזם בישראל ואת עומק המעורבות של השב"כ וזרועות הביטחון בחיים האזרחיים בכלל ובדיכוי המיעוט הערבי בפרט. מציאות זו חייבת להסתיים, ומיד.

יש להדגיש: בעוד צעדים של ריחוק פיזי הם הכרח בריאותי, המדיניות הכלכלית היא בחירה פוליטית. במדינות מפותחות רבות הממשלות דרשו מהאוכלוסייה להישאר בבית, אך התאמצו יותר להבטיח שתושביהם לא ייפגעו כתוצאה מהבידוד שנכפה עליהם מצד המדינה. לעומת הנגיף שאינו מבדיל בין אדם לאדם, מדינת ישראל ממשיכה להתעלם מהפריפריה החברתית, ובראשה האזרחים הערבים, החרדים, העובדים העניים, משפחות חד-הוריות, הפליטים ומהגרי העבודה, ועוד. לאחר עשורים בהם פורקו רשתות הביטחון החברתיות, מדיניות צודקת מחייבת נקיטת צעדים מידיים לסיוע לקבוצות אלה בזמן המשבר, וגיבוש תכניות כוללות לתמיכה בהמשך. תכנית החירום שהמדינה מגבשת ומבצעת בימים אלה מתבררת כתכנית הנגועה באפליה ברורה נגד האוכלוסייה הערבית והשכבות המוחלשות בישראל. כך למשל, הרשויות המקומיות הערביות יקבלו רק 1.7% מהתקציב המיועד לרשויות מקומיות כפיצוי עבור ארנונה לעסקים.

בימים קשים אלה אנו דורשים מדיניות המבוססת על שיתוף הציבור בניהול מגוון רחב של תחומי החיים שלו, ובכלל זה מאבק בגזענות ובתופעות הפשיזיציה בחברה. אנו דורשים דמוקרטיזציה של החיים הפוליטיים, החברתיים וגם הכלכליים, ובכלל זה נקיטת אמצעים שיבטיחו את כבוד האדם באשר הוא אדם. תכניות ממשלתיות בכלל, ובמיוחד בתקופת משבר, צריכות להיבנות בשיתוף רחב ועמוק של נציגי הקבוצות השונות, לרבות נציגי האוכלוסייה הערבית, הרופאים והמוסדות הרפואיים, נציגי המורים, ההורים ועוד. כמו כן, יש להבטיח ייצוג הולם של ערבים ונשים בכל הוועדות והצוותים המייעצים והמגבשים מדיניות וכן בדרגי הביצוע השונים. נדרשת גם מערכת יחסים חדשה המבוססת על שמירת זכות העמים, כל עמי העולם, לעצמאות, לכבוד ולחיים בריאים ומשגשגים.

על כן החלטנו להעלות על הכתב שורה של צעדים הנדרשים באופן מידי לצורך התמודדות חברתית וכלכלית עם משבר הקורונה, ולטובת היערכות מיטבית לימים שאחריו: לא די להשיב את מצב העניינים לקדמותו; בפנינו האתגר ובידינו האמצעים להיות במצב טוב אף יותר. תוכנית זו תדרוש תקציבים נוספים ורבים, כפי שכל ממשלות העולם משקיעות עתה ברוחב לב באזרחים. התקציבים לא יילקחו משירות חברתי אחד לטובת אחר, אלא יתווספו בדרך של חלוקה משאבים הוגנת, מכירת אגרות חוב, השקעה בתשתיות ובסגירת פערים, הלאמת פרויקטים חיוניים (לא בכדי לספוג הפסדים ולהפריט בשנית, אלא בכדי להחזיר את הבעלות לאזרחים), הגדלת הגרעון ועוד. המשבר הנוכחי מוכיח בצורה הברורה ביותר שבפני האנושות קיימות שתי דרכים: סוציאליזם או ברבריזם, הומניזם או קפיטליזם.

המסמך נכתב בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך פונה לכל ללא הבדל מגדר

בריאות

זה לא סוד שמערכת הבריאות בישראל קורסת. מספר המיטות בבתי חולים לנפש הוא מהנמוכים במדינות המפותחות, בתי חולים ומוסדות רפואיים נמצאים בעומס יתר, והפערים בשירותי הבריאות בחברה הם עצומים. להוסיף לזה את ההוצאות הפרטיות על הבריאות שהולכים וגדלים עם הזמן. מציאות זו מחייבת גיבוש תכנית אסטרטגית לפיתוח והרחבה משמעותית של שירותי הבריאות, הנגשתם לכלל האזרחים וסגירת הפערים, כמו גם שיפור תנאי העבודה של העובדים בתחום הבריאותי (רופאים, אחים, מקצועות פרא רפואיים, עובדי ניקיון במרפאות ובבתי חולים ועוד).

תכנית זו מחייבת נקיטת הצעדים הבאים:

- הגדלה משמעותית של תקציב הבריאות בישראל.
- בניית בתי חולים חדשים, לרבות ביישובים ערבים.
- חיזוק בתי החולים הקיימים.
- הרחבת שירותי הבריאות במסגרת חוק בריאות ממלכתי. הבטחת שירותי בריאות שוויוניים ונגישים לכלל האוכלוסייה ולבטל את ההיררכיה ברמת השירות בין האזרחים שהתבססה עם צמיחת מערכת הבריאות הפרטית וכן ביטוחי הבריאות הפרטיים.
- חיזוק שירותי הבריאות בחברה הערבית והרחבתם, לרבות בישובים בלתי מוכרים בנגב.
- חיזוק שירותי הבריאות ביישובי הפריפריה והרחבתם.
- ביטול ההשתתפות העצמית של המטופלים בקבל שירותי בריאות.
- הגדלה משמעותית לתקציב סל הבריאות והורדת מחירים.
- הגדלה משמעותית לתקנים המיועדים לקליטת רופאים ומתמחים בתחומי בריאות שונים.
- הרחבת התקציבים למחקרים בתחום הרפואה, פיתוח תרופות וחיסונים ובריאות הציבור.
- חיזוק הרפואה בקהילה.
- הרחבת השירותים הפסיכולוגיים.
- תכניות חינוכיות בבתי ספר להגברת המודעות בתחום הבריאות.
- הרחבת מספר הסטודנטים לרפואה ולמקצועות שונים בתחום הבריאות במוסדות אקדמאיים בישראל, לרבות רפואת שיניים.
- קרן מלגות לסטודנטים לרפואה ולמתמחים שלומדים בחו"ל אשר מתחייבים לחזור לעבוד בישראל.
- ייצוג הולם של האוכלוסייה הערבית במשרד הבריאות בדרגים השונים.
- כיבוד השפה הערבית בכל שירותי הבריאות במדינה.

עבודה ואבטלה

1. למשך תקופת המגיפה, כל התושבים, בין אם היו מועסקים לפני המשבר באופן רציף ובין אם לא, זכאים להכנסה בסיסית שתאפשר להם לעבור בשלום את הימים הקשים. על כן, ראשית התוכנית היא בהבטחת הכנסת-יסוד לכל תושב בישראל בגובה 80% משכר המינימום, כלומר, 4,250 ש"ח לאדם. הכנסת יסוד תינתן למי שאין לו הכנסה אחרת בתקופה זו, או שהכנסתו אינה מגעת לגובה של 80% משכר המינימום.
2. שעות העבודה של עובדים שיש להם ילדים בגילאי חוק לימוד חובה יצומצמו ל-25 שעות במשרה מלאה ללא פגיעה בשכר, לכל התקופה בה בתי הספר והגנים סגורים.
3. דמי האבטלה לעובדים שהופרשו בשל מגפת הקורונה ייקבעו לגובה 100% משכר העובד בממוצע חודשי העבודה הקודמים. דמי האבטלה ישולמו גם לעובדים צעירים (לרבות אלה שלא מלאו להם 20 שנים) או לעובדים מעל גיל הפרישה, ללא כל הבדל, ולא ינגסו בזכות העובד לדמי אבטלה בעתיד.
4. עצמאיים שאינם מעסיקים יחשבו לעובדים לצורך תשלום דמי אבטלה. הכנסותיהם יחולקו למס' החודשים הרלוונטי (11 או 6, כמו אצל עובדים) ויחשבו כשכר עבודה.
5. עבור עובדים שעבודתם נמשכה אך הם נאלצו להעדר ממנה בשל הנחיות בידוד פרטניות, תקופת הבידוד תחשב כחופשת מחלה מיוחדת. תקופת המחלה המיוחדת לא תפגע בימי המחלה שנצברו לעובד במקום עבודתו, והמדינה תשפה על כך את המעסיקים.
6. המדינה תיזום הקמה של פרויקטים חיוניים ציבורית וסביבתית לתקופה זו, ותעסיק בהם באופן בטוח עובדים ועובדות מקרב מחוסרי העבודה. באופן הדחוף ביותר, עבודות יזומות אלה יכולות לשמש להקמת והשמשת חללים לאשפוז ובידוד של חולי קורונה.
7. פיצוי לפועלים הפלסטינים שעובדים בישראל אשר עבודתם הופסקה בשל משבר הקורונה עבור תקופת האבטלה ושמירה על זכויותיהם בעבודה.
8. הבטחת זכויות נשים עובדות ובייחוד נשים בהיריון.

רווחה

1. כל קצבאות הקיום יעלו ב-20% באופן זמני. חיוני לאפשר לאנשים עם מוגבלויות, אימהות חד-הוריות, הורים וקשישים, להתמודד בכבוד עם התקופה הקשה.
2. יש לפעול לחיזוק מערכי הרווחה ובריאות הנפש ברשויות באמצעות מימון נרחב, הגדרת העובדים הסוציאליים ועובדי בריאות הנפש כעובדים חיוניים במשק, וביטול כל הצמצומים שנעשו בתוכניות ובמרכזי רווחה, בבריאות הנפש ובשירותים החברתיים בתקופת המשבר.
3. המדינה תיקח אחריות מלאה על הביטחון התזונתי של אזרחיה. במסגרת זו יוקצו תקציבים מיוחדים לתיאום בין הגורמים המעורבים בהעברת תרומות ותלושי מזון –גורמי רווחה, רשויות מקומיות, מפעלי ההזנה של משרד החינוך וארגוני החברה האזרחית, על מנת שאספקת המזון תגיע לכל הזקוקים לכך ללא הבדלי דת גזע, מין ולאום. ותשליט מחירים מבוקרים על מצרכי מזון בסיסיים
4. איסור מוחלט על ניתוק תושבים מחשמל, מים, גז, טלפון ואינטרנט במהלך תקופת המשבר. חובות בתקופה זו לא יצברו ריבית.
5. פטור מארנונה לצעירים, לסטודנטים, לקשישים, לחד-הוריים, לאנשים עם מוגבלויות, למובטלים ולעסקים קטנים. מתן הנחות משמעותיות במחירי המים, הגז והחשמל הביתיים למשפחות המובטלים, העניים, הסטודנטים והקשישים.
6. הרחבת השירותים לנשים ולילדים שסובלים מאלימות לרבות סיוע פסיכולוגי, מקלטים ותכניות טיפוליות לאנשים אלימים.
7. תמיכה בגופים אשר עוסקים במיגור האלימות וההתקפות המיניות בתוך המשפחה והאלימות בכלל ובמיוחד בקרב הציבור הערבי, ובכלל זה הוספת תקנים לעובדים הסוציאליים.
8. תכנית מתוקצבת להרחבת התמיכה והשירותים לאנשים עם צרכים מיוחדים.

דיור

1. עצירת כל פעולות האכיפה על בנייה ללא היתר וכל פינוי של אנשים ממקום מגוריהם עד תום משבר הקורונה.
2. הקפאת כל תשלומי המשכנתאות עד לתום תקופת המשבר ללא צבירת ריביות, ולאחר תום המשבר תשלומי החוב ייפרסו בהתאם ליכולתו של החייב.
3. פניה אקטיבית מצד המדינה אל הממתינים בתור לדיור ציבורי דיור ציבורי, לשם הצעת פתרונות דיור זמניים עבור הזכאים.
4. הקלה על שוכרי דירות, המהווים כמעט שליש ממשקי הבית בישראל:
   - אפשרות להאריך חוזי שכירות שמועדם מסתיים כל עוד חלות הגבלות על תנועה
   - אפשרות להשתחרר מהסכם שכירות לפני תום תקופת ההסכם
   - השהיית פינוי דיירים בתקופת המשבר
   - הגדלת הסיוע בשכר דירה ופתיחת ערוץ מהיר לבקשות מימון בתקופת המשבר

- דחיה של תשלום דמי השכירות לתקופת המשבר, ופריסת החוב שייווצר לשוכרים על פני מספר חודשים זהה למשך הזמן בו לא שולם שכר הדירה במקור, ללא ריבית. במידה שהדירה היא הנכס היחיד של המשכיר, יידחה 50% מדמי השכירות.
- בקרה מלאה מחירי שכירות הדיור ואיסור העלאת מחירי השכירות בשנה הבאה.

חינוך והשכלה

1. השקעת תקציבים וכח אודי בהנגשת הלמידה מרחוק לכלל התלמידים באופן שוויוני לכלל התלמידים, בשפה העברית ובשפה הערבית. לשם כך:
   - יש לצייד את הילדים בכלים הנדרשים ללמידה מרחוק, ובראשם מחשב לכל ילד וחיבור יציב לאינטרנט.
   - מערכי תמיכה מקצועית במורים שנדרשים להתמודד עם סיטואציות חדשות.
   - תמיכה פסיכולוגית לילדים, הורים ומורים.
   - תוכניות מאומצות להשלמת חומרים לאחר החזרה לשגרה, לשם תיקון הפערים שנוצרו בלמידה מרחוק.
   - פתיחת אולפני הקלטה מקצועיים בצפון ובדרום הארץ בשפה הערבית.
   - פיתוח תכנים דיגיטליים בשפה הערבית לסגירת הפער הקיים בתכנים החינוכיים.
2. יש לתת מענה מידי לצרכים של תלמידים במערכת החינוך להם צרכים נוספים:
   - בחינוך המיוחד יש להתאים את הנגישות למחשבים ולהחזיר את הטיפולים שבשגרה.
   - ילדי מהגרי עבודה ופליטים נדרש לתת מענה לצרכים חינוכיים ונפשיים ייחודיים.
   - יש להבטיח המשך מפעל ההזנה והבטחת ביטחון תזונתי לילדים ממשפחות עניות.
3. העברת תקציבים מיוחדים לארגונים ולעמותות העוסקים בחינוך בלתי פורמלי, הדרושים מאוד בתקופה זו, בה קשה יהיה להורים לממנם.
4. תמיכה באוכלוסיית הסטודנטים באמצעות פטור מתשלום שכר לימוד, תשלום שכירות למעונות, פטור מארנונה ומלגות נוספות לסטודנטים שנקלעים לקשיים, לרבות סטודנטים שלומדים בחו"ל.
5. קליטת סטודנטים שלומדים בחו"ל במוסדות בארץ כך שיוכלו להמשיך את לימודיהם. נבקש להקים ועדה שתכלול גורמי חברה אזרחית ערבים לגיבוש התכנית.
6. הנגשה אקדמית מרחוק:
   - יש לפתוח את המאגרים האקדמיים והדיגיטליים לציבור הרחב, ובפרט לסטודנטים באוניברסיטאות ובמכללות.
   - נדרשים תקציבים להתאמת תכניות ההתנסויות וההכשרות המעשיות לתנאים החדשים בתקופת החירום ובהתאם להנחיות משרד הבריאות.
   - סטודנטים שאין ברשותם מחשב יקבלו סיוע מיוחד ברכישת מחשב או ציוד אחר הדרוש ללמידה מרחוק.
   - שירותי הרווחה לסטודנטים, הכוללים מלגות מיוחדות, שירותים פסיכולוגיים ועוד, יחזרו לעבוד ויתוקצבו במיוחד על מנת לסייע למצוקות הסטודנטים.

החברה הערבית

בשעה זו מתגלה המחדל שבניתוק הכפוי, המפלה והגזעני של המיעוט הערבי בישראל. מצב החירום חושף את המציאות בה הציבור הערבי נמצא בחזית מערכת הבריאות, ובמקביל מופקר כאוכלוסייה סוג ב'. שעה זו היא גם הזדמנות לתקן את אי-הצדק, ולענות על הצרכים הייחודיים תוך דיאלוג כן עם נציגי החברה הערבית מכל התחומים. מצב החברה הערבית קשה במיוחד בשל העוני והאפליה השיטתית על רקע לאומי שהוביל לעשורים של תשתיות מוזנחות או נעדרות כליל, ועל כן נעלה את הדרישות הבאות:

1. זכותם של האזרחים הערבים לקבל את כל התכנים המופקים במשרדי הממשלה בשפה ערבית תקנית.
2. הקמת תשתיות חשמל, מים ואינטרנט בישובים הבלתי מוכרים בנגב.
3. חיזוק התשתיות בחברה בישובים הערביים, לרבות תשתיות החשמל, הטלפון, והאינטרנט. על משרד התקשורת לחייב ספקי תשתיות להנגיש את השירותים להם זכאי כל אזרח.
4. חיזוק שירותי הבריאות בחברה הערבית, לרבות הקמת בית חולים חדש ביישוב ערבי.
5. גיבוש תכנית למאבק בקורונה המותאמת לצרכים של החברה הערבית, תוך דגש על חודש הרמדאן.
6. תמיכה ברשויות מקומיות ערביות באמצעות מענקי חירום להתמודדות עם משבר הקורונה, וכן הבטחת סיוע לרשויות במהלך תכנית היציאה מהמשבר והחזרה לשגרה באופן שוויוני.
7. חיזוק אגפי הרווחה ברשויות ערביות כך שיוכלו לתמוך במשפחות נזקקות.
8. ייצוג הולם לאוכלוסייה הערבית בכל הצוותים המקצועיים להתמודדות עם המשבר ובגיבוש תוכנית היציאה ושאר תוכניות הסיוע.